Förbättringspunkter till länets bredbandsstrategi

Avsikten med denna bilaga är att tillhandahålla ett stödjande dokument som tydligare förklarar hur Länsstyrelsen uppfattar att remissutgåvan för länets bredbandsstrategi kan utvecklas och tydligare peka ut en riktning och plan för hur länet ska nå målen för bredbandsutbyggnad.

Sammanfattning.

Bredbandsmålen för Sverige innebär att hela landet ska vara uppkopplat 2025. Till 98 % av befolkningen bör det vara med 1Gbit/s, till 1,9% av hushållen bör det vara 100 Mbit/s och för 0,1% hushållen med minst 30 Mbit/s. I Jämtlands län är målen likadant formulerade som de nationella. Det är ett viktigt ställningstagande för att länets konkurrenskraft och attraktionskraft ska kunna behållas. *Målen innebär i praktiken ….*

Inledning *(ersätter 1 och 2)*

Att erbjuda en heltäckande bredbandsinfrastruktur är en grundförutsättning för att alla i Jämtlands län ska kunna ta del av digitaliseringens nytta. PTS konstaterar starkt samband mellan fiberbredband och samhällsekonomisk utveckling. En utbyggd fiberinfrastruktur gynnar både sysselsättning och företagande och kan bidra till omfattande kostnadsbesparingar inom vården. I klimatarbetet blir utbyggnad av utbyggnad av fiber en del av minskad klimatpåverkan.

Det finns beräkningar för glesbygdskommuner med 8 000 innevånare att en årlig nettobesparing på mellan 2,4–4 miljoner kan genereras när enbart 10 procent av hemtjänsttagarna använder digitala tjänster. Forskningsinstitutet RISE Acreo har på uppdrag av Bredbandsforum och Digitaliseringsrådet tagit fram verktyget Bredbandskalkylatorn, http://bredbandsnyttan.se/#/. Genom den konstateras att om att när en utbyggnad till 95% (målet för 2020) kan den ökade tillgången till fiber i länet generera:

- Upp emot 1200 nya jobb , som motsvarar
- 300 miljoner kronor i ökad BNP, vilket i sin tur skulle generera
- drygt 100 miljoner extra i skatteintäkter.
- och 49 nya företag i länet.

Utbyggnaden kan också generera:

- 1 miljon mil mindre bilkörning per år, vilket betyder
- drygt 2000 ton mindre CO2 utsläpp

En utbyggnad av fiber får alltså konsekvenser på många områden; bl a samhällsbyggnad, näringslivsutveckling, sysselsättning, klimat och miljö, kommersiell och offentlig service. Det gör att denna bredbandsstrategi har kopplingar till många andra strategier för utveckling av länet så som miljömål, klimatstrategi, regionalt serviceprogram mm som alla samverkar för att uppnå den regionala utvecklingsstrategin.

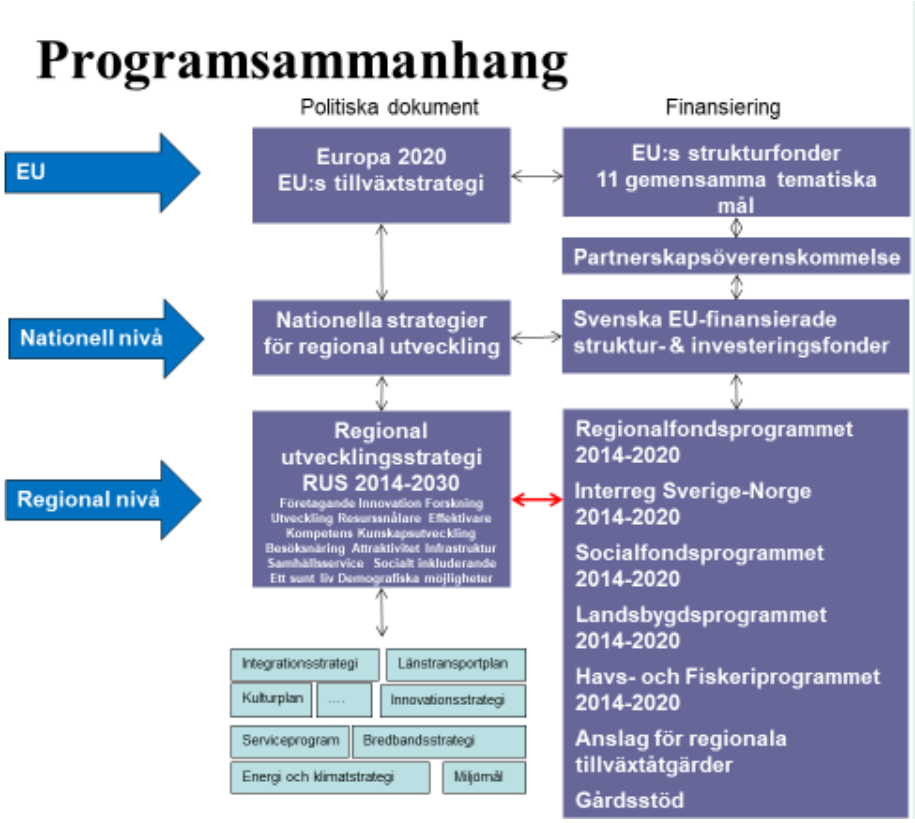


Bild Programsammanhang visar på de politiska strategierna och planernas förhållande till finansiering via olika typer av program och budgetar och hur de förhåller sig till mål och regelverk.

3.4 Funktionell tillgång till internet

Nivån för grundläggande internet (funktionell tillgång till internet som det heter i lagen) har den 1 mars 2018 höjts från 1 Mbit/s till 10 Mbit/s. Nästan alla hushåll och företag har redan idag möjlighet att få tillgång till bredband som medger att data kan tas emot med en hastighet om lägst 10 Mbit/s t ex genom fiber, mobilt bredband eller via satellit. Det är allt mer viktigt att kunna få tillgång till digitala tjänster oavsett var i landet man bor eller arbetar.

Strategins utmaningar (*delar av 4 och 6*)

(från kap 4) 2017 hade nästan 77 procent av alla hushåll och nästan 67 % av företag tillgång till IT-infrastruktur som medger hastigheter om 1 Gbit/s, genom en anslutning eller genom att finnas i närheten av fibernät, se tabell 3 nedan.

Tabell 3. Tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten den 31 oktober 2017

	Hushåll	Arbetsställen
Jämtlands län	**76,78 %**	**66,77 %**
Berg	48,11 %	42,19 %
Bräcke	87,34 %	83,54 %
Härjedalen	62,20 %	57,04 %
Krokom	76,52 %	70,13 %
Ragunda	54,05 %	44,23 %
Strömsund	50,09 %	32,03 %
Åre	59,87 %	48,46 %
Östersund	90,98 %	86,67 %

Utmaningen är att utbyggnadstakten de kommande två åren i relation till de senaste två åren, behöver öka i samtliga kommuner, utom Bräcke kommun, för att nå målen. På grund av länets geografi och hur länet är befolkat är strategin att arbeta med kombinationer av olika tekniker – fasta och trådlösa.

(*Från kap 6)* Utgångspunkten är en marknadsstyrd utveckling, kompletterad med offentliga insatser där avstånd och täthet av befolkning gör kostnaderna för stora för hushåll och företag. Marknaden har hittills stått för en större del av utbyggnaden av både fiber och trådlösa nät i Jämtlands län än vad flera bedömare tidigare trodde. De olika former av statliga stöd som lämnats till utbyggnaden av bredband i landsbygdsområden har bidragit till utbyggnaden av fiber i länet men också visat på möjligheter för marknadsmässig utbyggnad i områden som tidigare inte ansågs möjliga för det. Många av de områden som ännu saknar tillgång till fiber karaktäriseras av långa avstånd och gles bebyggelsestruktur. Det innebär att behovet av offentliga stödinsatser ökar ju närmare målen vi kommer och kommer att vara som störst i länets mest glest befolkade delar.

5 Visioner och mål *(förslag på revidering)*

5.1 Vision

Länets bredbandsvision, som följer Regeringens vision om ett helt uppkopplat Sverige, handlar om att bredbandsinfrastrukturen ska motsvara användarnas behov av uppkoppling. Varken fast eller trådlöst bredband ska i praktiken utgöra en begränsning för användning, tillhandahållande eller utveckling av digitala tjänster. Användaren ska på motsvarande sätt vara trygg i att uppkopplingen fungerar för de bredbandstjänster som den används för. Det bidrar till ett demokratiskt, jämlikt och jämställt samhälle rustat för framtiden. Det behövs för att digitaliseringens fulla potential ska kunna tillvaratas.

5.2 Mål

För att förverkliga visionen om ett helt uppkopplat län krävs ökad tillgång till bredband. Strategin innehåller därför mål om tillgång till snabbt bredband och tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet. En förutsättning för att nå målen är en ökad utbyggnadstakt och samverkan mellan olika tekniker.

Målen i den regionala bredbandsstrategin överensstämmer med den nationella och är:

År 2020 bör 95 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s
År 2023 bör hela länet ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet
År 2025 bör hela länet ha tillgång till snabbt bredband

5.2.1 År 2020 bör 95 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s

Målsättningen är att redan år 2020, bör 95 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s. Det innebär en betydligt snabbare utbyggnadstakt fram till 2020 än det varit sedan 2014 i samtliga kommuner utom Bräcke kommun.

(Från kap 6) Antalet hushåll i länet uppgår till drygt 62 000. Antalet arbetsställen är cirka 25 500. Det innebär att:
59 000 hushåll och 24 000 arbetsställen bör ha tillgång till 100 Mbit/s 2020.

Målen är uppnådd när

Ytterligare 11 400 hushåll och 8 500 arbetsställen erbjudas tillgång till fiber (100 Mbit/s) under perioden 2018-2020,

För att nå målet har följande delmål tagits fram:

1 Utbyggnaden ska omfatta minst 4000 hushåll per år
2 Utbyggnaden ska omfatta minst 2800 arbetsställen per år
3 Ökat lokalt engagemang

5.2.2 År 2023 bör hela länet ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet

År 2023 bör hela länet ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet, där man normalt befinner sig, situationsanpassat och med applikationstäckning

Jämtlands län ska i så stor utsträckning som möjligt ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet. Det innebär att det i områden där människor normalt befinner sig bör vara möjligt att använda de mobila tjänster som efterfrågas, situationsanpassat. I normalfallet innebär det att det finns applikationstäckning, det vill säga att det är möjligt att, genom en trådlös uppkoppling, använda tjänster, applikationer och andra funktioner utanför hemmet eller arbetet, till exempel på bussen, i bilen eller på promenaden. Detta gäller på motsvarande sätt för uppkopplade saker. Uppkopplingen bör vara så stabil och av sådan kvalitet att användaren inte upplever begränsningar i sin situationsanpassade användning. En stabil uppkoppling av god kvalitet kan användas utan avbrott och med tillräcklig kapacitet. Ett uttryck som används för det ytområde där användarens applikation eller motsvarande tjänst fungerar som förväntat är applikationstäckning. Målet gäller områden där människor normalt befinner sig eftersom ytor som i dag saknar täckning via mobilmaster finns i områden där människor i mycket liten utsträckning befinner sig, exempelvis i delar av den obefolkade fjällvärlden. I dessa områden kan satellitlösningar vara ett bra alternativ bortom 2020.

Målet ska svara mot den förväntade efterfrågan på bredband som människor rimligen har utanför hemmet och arbetet. Målet kompletterar de mål som handlar om snabbt bredband i hemmet eller på arbetet.

För att nå målet har följande delmål tagits fram:

4
5
6

5.2.3 År 2025 bör hela länet ha tillgång till snabbt bredband

98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 1 Gbit/s

1,9 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 100 Mbit/s

0,1 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 30 Mbit/s

Hela Jämtlands län bör ha tillgång till snabbt bredband. Det innebär tillgång till snabbt bredband i hemmet och på arbetet med så hög hastighet och kapacitet att användarna inte upplever begränsningar utifrån de tjänster som de efterfrågar. ’

Antalet hushåll i länet uppgår till drygt 62 000. Antalet arbetsställen är cirka 25 500. Det innebär att:
61 000 hushåll och 25 000 arbetsställen bör ha tillgång till 1 Gbit/s 2025.
1 200 hushåll ska erbjudas bredband om 100 Mbit/s innan 2025
60 hushåll ska erbjudas minst 30 Mbit/s innan 2025

Målen är uppnådd när
minst 14 200 hushåll och 8 300 arbetsställen erbjudas tillgång till 1 Gbit/s,
max 1 200 hushåll och 475 arbetsställen erbjuds tillgång till 100 Mbit/s
max 60 hushåll och 25 arbetsställen erbjuds tillgång till 30 Mbit/s

Eller om vi når målen till 2020 så är det ytterligare

Målet om 1 Gbit/s omfattar i stort sett alla användare och uppkopplade saker. De allra flesta hushåll och företag bör ha tillgång till en anslutning som medger en hastighet om 1 Gbit/s och en mindre del av hushållen och företagen, 2 procent, lägre hastigheter. För dessa är målet att 1,9 procent bör ha tillgång till 100 Mbit/s. Resterande 0,1 procent omfattas av målet om tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet och bör åtminstone ha tillgång till bredband om minst 30 Mbit/s i hemmet eller på arbetsplatsen år 2025.

Målet om snabbt bredband år 2025 avser endast anslutning i fasta punkter det vill säga i bostaden eller på fasta arbetsplatser. På andra platser gäller i stället målet om tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet år 2023.

Målet är teknikneutralt, vilket innebär att anslutningen kan tillhandahållas genom fast eller trådlös teknik. Endast fiber medger i dag kommunikation med 1 Gbit/s. På sikt kan också olika trådlösa lösningar medge sådan kommunikation under vissa förutsättningar. På grund av länets geografi och hur länet är befolkat måste bredbandsmålen åstadkommas genom en kombination av olika tekniker – fasta och trådlösa.

Målet innebär att alla bör ha möjlighet till anslutning och målet är beroende av att det finns ett skäligt erbjudande. Detta innebär att hushållet eller företaget har fiber eller motsvarande i sin absoluta närhet och därmed möjlighet att köpa en anslutning. En faktisk anslutning förutsätter den enskildes eller företagets vilja och möjlighet att betala för anslutningen. Huruvida det finns mobiltäckning eller inte kan ibland vara en definitionsfråga. Olika faktorer påverkar hur mobilsignaler når fram såsom bland annat geografiskt läge, topografi, husets eller bilens konstruktion, val av terminal och operatör.

För att nå målet har följande delmål tagits fram:

Delmålen ska innehålla så väl mål om fiber och trådlösa tekniker för att kunna uppfylla målen.

3.3 sammanfattande slutsatser kring olika tekniker *byts till rubrik Möjliga tekniker*

Det bara är fiber som, med dagens teknik, kan möjliggöra överföringshastigheter om 100 Mbit/s och 1000 Mbit/s (1 Gbit/s) på långa avstånd. På avstånd kortare än ett par mil har radiolänk dessutom samma kapacitet. Det är också bara dessa två tekniker som medger höga överföringshastigheter i bägge riktningarna.

De mobila tekniker som medger högst överföringshastigheter, som 4G och 4G+, har idag sämst yttäckning och vice versa. Tekniken utvecklas dock hela tiden med successivt förbättrade överföringshastigheter och bättre yttäckning.

Teknikskifte från kopparnät pågår i länet.

Allt annat om olika tekniker i bilaga

6 Vägen mot målen *utgår ny rubrik ansvarsfördelning och roller*

Förslag till hur vi listar uppgifter, men fler finns.

	Regionen	Kommuner	Länsstyrelsen	Tillväxtverket
Bredbandssamordning	x	x		
Stöd till bredbandsutbyggnad			x	x
Information om bredbandsnytta	x	x		
Grävtillstånd		x		
Bygglov				
Digitalisering av sina egna tjänster	x	x	x	x
Främjande av samförläggning av fiber med VA, Fjärrvärme, el, etc				
Kommunicera nyttan med bredband	x	x	x	
Kartläggning och uppföljning av utbyggnaden av bredbandsnäten i regionen	x		x	
Markupplåtelse på kommunägd mark		x		
Information om regelverk till stödmottagare			x	x
Fysisk planering i form av både detaljplaner och översiktsplaner		x		
Tillstånd enl miljöbalken			x	

7 Befintliga stöd

8 Handlingsplan? (istället för Hur prioritera befintliga och framtida stöd)

Hur arbetar vi mot delmålen, vem gör vad, hur stämmer vi av.

9 Behov av ytterligare stöd – Baka in i handlingsplan om aktuellt

– ta bort spekulationer om eventuellt kommande stöd

10 Uppföljning

11 Referenser

Bilagor till bredbandsstrategi

Remissutgåvans kapitel 3 bredbandstekniker (kompletterat med hur täckning i länet är för trådlösa nät)

Remissutgåvans kapitel 4 nulägesbeskrivning